

Finansdepartementet

Ang. høring av NOU 2011:1 Bedre rustet mot finanskriser

Robin Hood-skatt kampanjen har lest NOU-en *Bedre rustet mot finanskriser* med stor interesse, og har følgende merknader:

Vi støtter analysen om at dagens finanssektor er for stor, men mener denne analysen ikke er tilstrekkelig reflektert i forslag til tiltak. Vi mener videre at det er bra at utvalget foreslår å skattlegge finanssektoren, men at forslagene er for snevre.

For eksempel er forslaget om en aktivitetsskatt eller forsøksvis merverdiavgift ("moms") på finanssektoren bra for å få denne sektoren til å bidra til fellesskapet slik som andre sektorer i økonomien gjør. Men vi deler utvalgets oppfatning av at dette i seg selv ikke er nok. Derfor anbefaler vi skatt på finanstransaksjoner. Dette vil både skaffe til veie større midler for omfordeling enn en "moms", og samtidig være et mer målrettet virkemiddel for å temme hyppige og kortsiktige finanshandler som skaper ustabilitet.

Som en start foreslår vi svært lave skatter (0,005% av hver valutahandel og 0,05% på omsetning av aksjer og andre verdipapirer). På dette nivået vil skatteleggingen kunne begrense bare de aller hyppigste spekulasjonshandlene, men potensialet ved å bruke slik skattelegging som et regulerende verktøy vil bli tydelig, og ved en ny krise vil skattesatsene kunne justeres for å dempe svingningene i markedet. Man kan også vurdere å skattlegge forskjellige finansielle instrumenter ulikt, etter hvilken funksjon de har, eller hvor skadelige de er i markedet.

Bortsett fra enkelte transaksjoner utenfor de regulære markedene, er det teknisk svært enkelt å kreve inn slike skatter, siden all valutahandel og børs-transaksjoner registreres automatisk i elektroniske systemer. En slik skattelegging vil kunne fremskaffe store ressurser som bør brukes til å kompensere statsbudsjettet for de redningspakker de har måttet fremskaffe i forbindelse med finanskrisen, til global omfordeling, og til å finansiere kostnader knyttet til klimaendringer, vår tids største utfordring. Alle er vel i dag enige om at det ikke skal være statens ansvar (eller dermed skattebetalernes) å dekke utgiftene som finanssektoren har skapt ved overdreven risikotagen, derfor bør næringen selv både bidra med midler til å dekke kostnadene og dempe sin risikoaktivitet. I tillegg er finansnæringen konsentrert i den rike delen av verden, mens effektene av deres aktivitet merkes av alle land. Derfor bør en del av skattene som finansnæringen skal innbetale gå til global omfordeling.

Norge behøver ikke frykte for alenegang ved innføring av finanstransaksjonsskatter. Nordisk råd har allerede vedtatt at man sammen vil utforske mulighetene for slik skattlegging. Både i G 20 og EU, som NOU-en anbefaler seg å ligge tett opp til, diskuteres og utredes skattlegging av finanssektoren. Det vises til flere land hvor eksempler på slik skattlegging allerede finnes, og frykten for at et land skal bli "upopulære" blant de finansielle aktørene har lite grunnlag i virkeligheten. EUs parlament har to ganger gått inn for finanstransaksjonsskatt, sist (8. mars i år) på et europeisk nivå, uten å vente på en global ordning. Også det europeiske rådet støttet i mars i år videre utvikling av skattlegging av finanstransaksjoner. På G20-arenaen har den franske presidenten (som har lederskapet i G20) sagt at Frankrike støtter finanstransaksjonsskatt som en effektiv, nyttig

og rettferdig kilde til innovativ finansiering¹

Eventuelle motargumenter mot transaksjonsskatter blant likevektsøkonomer, som tror at slike skatter vil virke ødeleggende for likviditeten og den “sunne” svingningen i prissetting for ulike finansielle produkter, motgås av Schulmeister (2009)². Han viser med empiriske eksempler at prissettingen har vært unødvendig ustabil (preget av store prissvingninger), nettopp p.g.a. for stor likviditet. Dette har vært med på å skape et kunstig og usunt stort avvik mellom verdier i finansmarkedet sammenlignet med realøkonomien, noe som har økt usikkerhet og bidratt til spekulasjon som forårsaket finanskrisen. Han konkluderer med at finanstransaksjonsskatt vil virke dempende på usunn og kortsiktig spekulasjon, og derfor føre til mer stabil prissetting både på kort og lang sikt.

Utvalgets forslag om aktivitetsskatt eller “moms” vil, som utvalget også påpeker, være vanskelig å fastsette på et “riktig” nivå. Det vil heller ikke bidra til å redusere den overdrevne sekundærhandelen i finansmarkedene og mest sannsynlig innbringe mindre inntekter til omfordeling enn transaksjonsskatt. Derfor anbefaler vi finanstransaksjonsskatt heller enn en aktivitetsskatt.

Vennlig hilsen

Robin Hood-skatt kampanjens medlemmer:

Forum for utvikling og miljø
Attac
LO Oslo
Fagforbundet
Kirkens Nødhjelp
Miljøpartiet De Grønne
Latin-Amerika Gruppene
Utviklingsfondet
Caritas
Spire
Redd Barna
Norsk Folkehjelp
Framtiden i våre hender
Naturvernforbundet
WWF – Verdens Naturfond
Natur og Ungdom
Cubaforeningen
AUF
Rødt
Sosialistisk Ungdom
Senterungdommen
Grønn Ungdom
Changemaker
Rød Ungdom
FIVAS
KFUK-KFUM Global
PRESS
LO Trondheim

---

¹ Sarkozy's tale til G20s finansministre i februar 2011

² Schulmeister (2009): [*A General Financial Transaction Tax: A Short Cut of the Pros, the Cons, and a Proposal.*](#)